

Lapsivaikutusten arviointi / Itäisen alueen päiväkotiratkaisut

1. Asia tulee vireille

Arvioitava päätös tai asia: Itäisen alueen päiväkotiratkaisut

Valmistelija(t): varhaiskasvatusjohtaja, itäisen alueen varhaiskasvatussyksiköiden esimiehet, varhaiskasvatuksen palvelukoordinaattorit ja palvelupäällikkö

Arviointiin osallistuneet:

Lapsivaikutusten arvioinnin tarpeen arviointi:

Ennakoarviointia ei tarvita, perustelut:

Ennakoarviointi tarvitaan

Mihin lapsiryhmiin päätös erityisesti vaikuttaa: Päätös vaikuttaa Tikanpellon, Launialan, Orvanpesän ja Peitsarin päiväkotien ryhmiin sekä Untuvikot- ja Peipposet ryhmäperhepäiväkotien ryhmiin.

2. Määritellään arvioinnissa olevat vaihtoehdot:

Ratkaisuvaihtoehto 0 Nykytila

Ratkaisuvaihtoehto 1

Launialan koulun muuttaminen päiväkodiksi ja jos tarpeen uudisrakennus Tikanpellon päiväkodin tontille.

Launialan koulusta saneerattuun päiväkotiin yhdistyvät Peitsarin, Orvanpesän ja Launialan päiväkodit. Mikäli on tarpeen, lisäksi itäiselle alueelle rakennetaan Tikanpellon päiväkodin tilalle 70+ -paikkainen paviljonkimainen päiväkotikoti, johon yhdistyvät Tikanpellon päiväkotikoti sekä ryhmäperhepäiväkodit Untuvikot ja Peipposet.

Ratkaisuvaihtoehto 2

Otetaan aikalisä ja varhaiskasvatus jatkuu nykyisissä yksiköissä ja pyritään luopumaan ryhmiksistä ja pienistä päiväkodeista sitä mukaan, kun lapset mahtuvat alueen isompiin päiväkoteihin. Varaudutaan akuutteihin korjausinvestointeihin (jos tulee isompia, pohditaan, korjataanko vai siirretäänkö toiminta pois) ja **käynnistetään suunnittelu Peitsarin ja Tikanpellon korvaavista päiväkodeista**: Peitsarin uusi päiväkotikoti (154 paikkaa) rakennetaan suunnitellun uuden itäisen alakoulun kampukselle ja hyödynnetään tiloja ym. resursseja mahdollisimman tehokkaasti ja jos tarpeen Tikanpellon päiväkodin tilalle rakennetaan 70+-paikkainen paviljonkimainen päiväkotikoti.

3. Tiedon kerääminen

Jo olemassa oleva tieto: paikkamäärä, lapsimäärä 31.1.2022

Tikanpellon päiväkotikoti: 54 varhaiskasvatuspaikkaa, 41 lasta

Orvanpesän päiväkotikoti: 16 varhaiskasvatuspaikkaa, 11 lasta

Peitsarin päiväkotikoti: 100 varhaiskasvatuspaikkaa, 77 lasta

Launialan päiväkotikoti: 18 varhaiskasvatuspaikkaa, 14 lasta.

Untuvikot ryhmäperhepäiväkotikoti: 12 varhaiskasvatuspaikkaa, suljettu 1.11.2021-31.7.2022, 0 lasta

Peipposet ryhmäperhepäiväkotikoti: 8 varhaiskasvatuspaikkaa, 8 lasta

Suoritettut kyselyt tai lasten, nuorten ja heidän huoltajien sekä henkilöstön kuulemiset:

Lasten kuulemiset Tikanpellon, Orvanpesän, Peitsarin ja Launialan päiväkodeissa sekä Untuvikot ja Peipposet ryhmäperhepäiväkodeissa toteutettiin piirtämistehtävällä lokakuussa 2020. Aiheena oli unelmien päiväkotikoti. Lasten piirustuksista nousi esille innokkuus suunnitella päiväkotirakennuksia, niiden sisätiloja ja piha-alueita. Lapsille oli tärkeää, että tutut kaverit lähtevät mukaan unelmien päiväkotikotiin ja että pihalla on kiipeilytelineitä ja keinoja.

Tikanpellon, Oravanpesän sekä Untuvikot ja Peipposet ryhmäperhepäiväkotien henkilöstölle järjestettiin keskustelutilaisuus 13.10.2020 ja Peitsarin ja Launialan päiväkotien henkilöstölle 14.10.2020. Syksyllä 2021 järjestettiin kaikille yhteinen Teams-infotilaisuus 13.10.2021. Tammikuussa 2022 kuultiin henkilöstöä Teams-kuulemistilaisuudessa 26.1.2022.

Tikanpellon, Oravanpesän, Peitsarin ja Launialan päiväkotien sekä Untuvikot ja Peipposet ryhmäperhepäiväkotien huoltajille järjestettiin yhdessä tilapalvelujen kanssa keskustelutilaisuus 3.11.2020. Lisäksi 16.10. - 3.11.2020 välisenä aikana suoritettiin itäisen alueen päiväkotiratkaisuista kuntalaisille Webropol-kysely, johon saatiin 177 vastausta. Noin puolet vastaajista oli nykyisiä asiakkaita Peitsarin, Tikanpellon, Launialan, Oravanpesän päiväkodeissa sekä Untuvikot ja Peipposet ryhmäperhepäiväkodeissa. Loput vastaajista olivat kuntalaisia. Kysymyksiä olivat lapsen nykyinen hoitopaikka, mikä olisi paras vaihtoehto ja minkä pituinen hoitomatka on vastaajan mielestä kohtuullinen. Kyselystä tiedotettiin varhaiskasvatuksen verkkosivuilla sekä facebookissa 16.10.2020. Muun muassa maahanmuuttajaperheillä oli mahdollisuus vastata paperilomakkeella, johon he saivat tulkkausapua omalla äidinkielellään. Huoltajille järjestettiin Teams-kuulemistilaisuus 26.1.2022. Tilaisuuteen osallistuivat myös yksiköiden johtajat.

4. Tiedon kokoaminen, vaikutusten kuvaaminen ja yhteenveto

Huomiot eri ratkaisuvaihtoehtojen osalta. Kirjattu sekä **myönteiset** että **kielteiset** vaikutukset.

Arvioitavat asiat/ kriteerit	Ratkaisuvaihtoehto 1 Launialan koulun muuttaminen päiväkodiksi ja jos tarpeen uudisrakennus Tikanpellon päiväkodin tontille Miten lapsen oikeudet toteutuisivat?	Ratkaisuvaihtoehto 2 Aikalisä ja käynnistetään suunnittelu Peitsarin ja Tikanpellon korvaavista päiväkodeista Miten lapsen oikeudet toteutuisivat?
Lasten oikeus kehittymiseen Miten ratkaisu vaikuttaa lasten hyvinvointiin ja kehitykseen?	Peitsarin alueelta puuttuu päiväkotia. Tämä vaikuttaa lasten hyvinvointiin ja kehitykseen negatiivisesti. Peitsarin ja Oravanpesän päiväkotien lasten matka Launialassa sijaitsevaan päiväkotiin pitenee. Tukea tarvitsevia lapsia tulee paljon Peitsarin päiväkodista. Heidän ja sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevien perheiden tilanne heikkenee entisestään mm. kasvavien kuljetuskustannusten myötä. Lasten hyvinvointi ja kehitys heikentyy, jos Launialan koulusta ei saada toimivaa päiväkotia eikä turvallista ja terveellistä oppimisympäristöä. Launialan koulun muuttamisella päiväkodiksi tai uuden päiväkodin rakentamisella Peitsariin on sen verran pieni kustannusero ja säästöt vähäisiä, että ei kannata ottaa sitä riskiä mikä tällaiseen "ei päiväkodiksi tarkoitettun" rakennuksen käyttötarkoituksen muuttamiseen liittyy. Mikkelissä on tarpeeksi huonoja esimerkkejä tällaisesta toiminnasta! Jos Peitsarin alueelle ei jää minkäänlaista päiväkotia voi käydä niin, että huoltajat hakevat lapsiaan Lähemäen lastentalolle tai Saksalan päiväkotiin, jotka molemmat ovat tälläkin hetkellä aivan täynnä. Tupala-Peitsari –alueelta Launialaan voi olla väärässä suunnassa tämän alueen perheiden tarpeisiin nähden. Paine hoitopaikoista kasvaa entisestään Lähemäki-Saksala alueella ja Launiala voi olla vajaakäytöllä.	Aikalisä vaikuttaa heikentävästi lasten hyvinvointiin ja kehitykseen, kun toimitaan käyttökänsä päässä olevissa yksiköissä. Toisaalta molempien yksiköiden korjaamisen jälkeen tilojen käyttö on parantunut. Peitsarin ja Tikanpellon päiväkodeissa on tehty perusparannuskorjauksia v. 2021-2022. Päiväkodeissa ei ole tiedossa olevia sisäilmaongelmia. Molemmat rakennukset on suunniteltu päiväkotia käyttöön ja tilasuunnittelussa on hyvin huomioitu mm. erityisen tuen lasten tilatarpeet. Peitsarin ja Tikanpellon päiväkotien pihat ovat hyviä ja peruskorjattuja. Untuvikot/Peipposet-ryhmisten ja Oravanpesän ja Launialan päiväkotien piha-alueet ovat vaatimattomia, mikä vaikuttaa heikentävästi lasten hyvinvointiin ja kehitykseen. Uudisrakennukset vaikuttavat edistävästi lasten hyvinvointiin ja kehitykseen. Uudisrakennuksiin saadaan puhtaat varhaiskasvatukselle suunnitellut toimivat tilat. Myös piha-alueet suunnitellaan riittävän isoiksi, turvallisiksi ja toimiviksi. Edellä mainitut asiat paranisivat huomattavasti Untuvikot/Peipposten ja Oravanpesän piha- ja ulkoiluolosuhteita.

	Jos Tikanpellon, Tuppuralan ja Graanin alue jää ilman kunnallista päiväkotiä se vaikuttaa lasten hyvinvointiin ja kehitykseen negatiivisesti. Sosionomisesti heikommassa olevien perheiden tilanne heikkenee entisestään ja syrjäytymisriski kasvaa olennaisesti. Lähipalvelu takaa paremmin sen, että huoltajat tuovat lapsensa varhaiskasvatukseen. Tikanpellon uudisrakennukseen sijoittuisivat vain Tikanpellon päiväkoti ja alueen ryhmikset. Tämä ratkaisu vaikuttaa edistävästi lasten hyvinvointiin ja kehitykseen. Uudisrakennukseen saadaan puhtaat varhaiskasvatukselle suunnitellut toimivat tilat. Päiväkoti säilyy lähipalveluna ja lapsilla säilyy yhtenäinen koulupolku. Alueella on paljon erityyppisiä erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja yhtenäisen koulupolun säilyminen on tärkeää. Varhaisen tuen merkitys tulee huomioiduksi ja lapsen edun ensisijaisuus tulee huomioon otetuksi. Piha-alueiden hyvällä suunnittelulla saadaan turvalliset ja toimivat ulkoilun alueet. Tällä olisi vaikutusta kaikkien lasten ja erityisesti alueen ryhmisten ja Launialan päiväkodin lasten hyvinvointiin ja kehitykseen. Tikanpellon päiväkodin piha on laadukas ja täysin uusittu.	
Lasten näkemysten kunnioittaminen: Kuinka lapsia kuultu ratkaisun valmistelussa ja kuullaanko heitä toteutuksessa ja seurannassa? Jos ei ole kuultu, perustelut miksi ei	Lasten kuuleminen toteutettiin piirtämistehtävällä lokakuussa 2020. Aiheena oli unelmien päiväkoti.	Lasten kuuleminen toteutettiin piirtämistehtävällä lokakuussa 2020. Aiheena oli unelmien päiväkoti.
Syrjimättömyys: Miten ratkaisu vaikuttaa erilaisiin lapsiin? (Kuinka on huomioitu esim. tytöt/pojat, vähävaraiset perheet, maahanmuuttajataustaiset lapset, vammaiset lapset?)	Vaihtoehto kohtelee eri alueilla asuvia perheitä ja lapsia epäoikeudenmukaisesti. Tupala-Peitsari alueen perheille matka hoitopaikkaan kohtuuttoman pitkä. Ratkaisulla syrjitään autottomia perheitä. Kuljetusvaikeuksista kärsivät perheet saattavat jättää kokonaan tuomatta lastaan päiväkotiin. Ensisijaisesti kärsivät ne lapset, jotka varhaiskasvatustalvija eniten tarvitsisivat. Syrjäytymisriski kasvaa. Vähävaraiset perheet eivät pysty maksamaan kuljetuskustannuksia. Lasten hoitopäivä pitenevät. Sama tilanne, jos Tikanpelto, Tuppurala ja Graani jää ilman päiväkotia. Launialan alueen perheille sijainti on sopiva. Päiväkodissa on mm. maahanmuuttajaperheitä eikä matka ole kovin paljon pitempi kuin nykyiseen päiväkotiin. Tikanpellon uudisrakennus huomioi hyvin Tikanpelto-Graanin alueen asukkaat ja lapset. Päiväkoti säilyy lähipalveluna ja koulupolku lapsilla toteutuu. Lyhyt matka päiväkotiin takaa	Kaksi uudisrakennusta huomioi hyvin perheet ja lapset. Päiväkodit jatkavat lähipalveluina. Lyhyt matka päiväkotiin takaa sen, että myös autottomat huoltajat tuovat lapsensa varhaiskasvatustalvija palvelujen piiriin. Hoitopäivät pysyisivät kohtuullisen pituisina. Uudet oppimisympäristöt lisäävät yhdenvertaisesti kaikkien lasten hyvinvointia.

	sen, että myös autottomat yms. huoltajat tuovat lapsensa varhaiskasvatuspalvelujen piiriin. Hoitopäivät pysyvät kohtuullisen pituisina. Lapsen edun ensisijaisuus tulee otetuksi huomioon.	
Lapsen edun ensisijaisuus: Mitä ristiriitoja päätöksentekoon sisältyy lapsen hyvinvoinnin eri osa-alueiden kesken? Miten hyvinvoinnin eri osa-alueita painotetaan?	Launialan päiväkodin lapsilla on hyvä olla myös nykyisessä tilassa, mutta toimintojen tiivistämisen vuoksi lapsen etu jää näiden toimien jalkoihin. Kuntalaisille suunnatun Webropol-kyselyn tuloksena vastaajista 40 % kannatti alle 1 km:n hoitomatkaa, 45 % kannatti 1-2 km, n. 20 % kannatti 2-3 km ja n. 4 % kannatti yli 3 km:n hoitomatkaa.	Kuntalaisille suunnatun Webropol-kyselyn tuloksena vastaajista 40 % kannatti alle 1 km:n hoitomatkaa, 45 % kannatti 1-2 km, n. 20 % kannatti 2-3 km ja n. 4 % kannatti yli 3 km:n hoitomatkaa.
Mikä voisi heikentää lapsen edun toteutumista?	Alueen ryhmittämisen ja Launialan päiväkodin lapsille tulee enemmän vuorovaikutussuhteita, kun kasvatushenkilöstö vaihtuisi lapsiryhmässä enemmän. Pitkä matka Tupala-Peitsari ja Tuppurala – Graani- Tikanpelto alueelta Launialan koululle vähentää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen, sillä huoltajat saattavat jättää tuomatta varhaiskasvatukseen ja erityistä tukea tarvitsevat lapset voisivat jäädä ilman tukea. Lapsen hoitopäivä pidentyy. Lapsen edun ensisijaisuus ei toteudu.	Mahdolliset väliaikaisesti käyttöön otettavat korvaavat tilat heikentävät lasten edun toteutumista, jos käyttökänsä päässä olevat Peitsarin päiväkotit ja Tikanpellon päiväkotit joudutaan laittamaan yllättäen käyttökieltoon.
Miten ratkaisuvaihtoehtoa voisi muokata, jotta se tukisi paremmin lapsen edun toteutumista?	Peitsari-Tupalan alueelle uudisrakennus. Tikanpelto-Graanin alueelle uudisrakennus.	Ei oteta aikalisää. Aloitetaan kahden uudisrakennuksen suunnittelu heti.
Liittykö ratkaisuvaihtoehtoon lapsiin kohdistuvia yhteisvaikutuksia jonkun muun lapsiin vaikuttavan käytännön päätöksen kanssa? Jos, niin minkä?	Syrjäytyminen on kallista. Valtakunnan tason päätösten mukaisesti (esim. 5 v. maksuton varhaiskasvatus ja kaksivuotinen esiopetus) tavoitteena on nostaa varhaiskasvatukseen osallistumisastetta ja edistää koulutuksen tasa-arvoa etenkin matalan keskitulon perheissä. Peitsari-Tupala-alueen samoin kuin Tuppurala-Tikanpelto-Graanin alueen lapsia ratkaisu heikentää edellä mainitun tavoitteen saavuttamista. Lapsiperheköyhyyden vähentämisen tavoitetta ei saavuteta.	Valtakunnan tason päätösten mukaisesti (esim. 5 v. maksuton varhaiskasvatus ja kaksivuotinen esiopetus) tavoitteena on nostaa varhaiskasvatukseen osallistumisastetta ja edistää koulutuksen tasa-arvoa etenkin matalan keskitulon perheissä. Kun 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus ja kaksivuotinen esiopetus vakiintuu käytännöksi, tulee lapsimäärät vakassa lisääntymään nykyisestään. Jo tällä hetkellä itäisellä alueella päiväkodit ovat täynnä, joten yksiköitä tarvitaan sekä Peitsarissa että Tikanpellossa. Myös varhaiskasvatuslakiin on tulossa muutos, että oikeus osallistua varhaiskasvatukseen aikaistuu alkamaan sen kuukauden alusta, jona lapsi täyttää 9 kk eli entistä nuorempia lapsia on tulossa hoitoon, mikä vaikuttaa hoidollisuuteen.

Vaihtoehtojen vertailu ja analysointi/yhteenvetoa:

Ratkaisuvaihtoehto 1.:ssä esitetään, että Launialan koulu muutettaisiin päiväkodiksi Peitsari-Tupalan alueen lapsille ja tarvittaessa tulisi uudisrakennus Tikanpellon päiväkodin tontille. Tämä vaihtoehto kohtelee itäisen alueen eri puolella asuvia perheitä ja lapsia epäoikeudenmukaisesti. Tupala-Peitsari alueen perheille matka Launialassa sijaitsevaan hoitopaikkaan tulisi kohtuuttoman pitkäksi. Ratkaisulla syrjitään autottomia perheitä. Kuljetusvaikeuksista kärsivät perheet saattavat jättää kokonaan tuomatta lastaan päiväkotiiin. Näin ollen

syrjäytymisriski kasvaa ja lasten hoitopäivät pitenisivät. Sama tilanne on, jos Tikanpelto-Graani alue jäisi ilman päiväkotia.

Ratkaisuvaihtoehto 2.:ssa esitetään aikalisää. Varhaiskasvatus jatkuisi nykyisissä yksiköissä kuitenkin siten, että pienistä ryhmiksistä ja päiväkodeista luovutaan sitä mukaan, kun lapset mahtuvat alueen isompiin päiväkoteihin. Aikalisän aikana käynnistyisi suunnittelu Peitsarin ja Tikanpellon korvaavista päiväkodeista. Peitsarin ja Tikanpellon uudisrakennukset huomioivat hyvin alueiden asukkaat ja lapset. Päiväkodit säilyvät lähipalveluna. Lyhyt matka päiväkotiin takaa sen, että myös autottomat yms. huoltajat tuovat lapsensa varhaiskasvatuspalvelujen piiriin. Hoitopäivät pysyvät kohtuullisen pituisina. Uudet oppimisympäristöt lisäävät yhdenvertaisesti kaikkien lasten hyvinvointia.

5. Päätösehdotus:

Päätösehdotus ja perustelut:

Päätökseksi ehdotetaan ratkaisuvaihtoehtoa 2., sillä Peitsarin ja Tikanpellon uudisrakennukset huomioivat alueiden asukkaat ja lapset. Päätös edistäisi lasten hyvinvointia ja kehitystä. Päiväkodit säilyisivät lähipalveluna.

Uudisrakennusten valmistuttua uudet oppimisympäristöt lisäävät yhdenvertaisesti kaikkien lasten hyvinvointia.

6. Päätös ja siitä tiedottaminen:

Tehty päätös: Kaupunginhallitus päättää asiasta

Päätöksestä tiedottaminen: Tiedotus kaupungin kotisivuilla, lehdistössä ja kaupungissa sisäisesti. Tiedotus huoltajille Daisyn kautta.

7. Seuranta ja arviointi:

Seuranta suunnitelma: Seuranta ja arviointi osana yksiköiden varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelmaa.